Syllabusi për lëndën: Krimi i organizuar

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	**Fakulteti Juridik**
Titulli i lëndës:	**Krimi i organizuar**
Niveli:	**Bachelor**
Statusi lëndës:	**Zgjedhore**
Viti i studimeve:	**Viti III, Semestri I**
Numri i orëve në javë:	**2**
Vlera në kredi – ECTS:	**4**
Koha / lokacioni:	**E premte: ora 9.00-10.30, A-3.**
Viti akademik	**2023/2024**
Mësimëdhënësi i lëndës:	**Dr.sc.Rexhep Gashi, profesor i rregullt**
Detajet kontaktuese:	**Email: rexhep.gashi@uni-pr.edu**
Përshkrimi i lëndës	Lënda e studimit të Krimit të organizuar ka të bëjë me paraqitjen dhe trajtimin shkencor të problemeve esenciale që kanë të bëjnë me krimit e organizuar dhe grupin kriminal të organizaur në shoqërinë bashkëkohore. Në kuadër të kësaj lënde mësimore analizohen njësitë themelore për studentë si janë: Kuptimi dhe lënda e studimit të Krimit të organizuar; kuptimi dhe veçoritë e krimt të organizuar dhe grupit kriminal të organizuar; teoritë mbi krimin e organizuar; organizatat kriminale në shoqërinë bashkëkohore dhe aktiviteti i tyre kriminal; format e manifestimit të krimit të organizuar; faktorët e paraqitjes së krimit të organizuar; luftimi dhe parandalimi i krimit të organizuar etj.
Qëllimet e lëndës:	Kjo lëndë mësimore ka për qëllim përgatitjen dhe aftësimin e studentëve, si jurist të ardhshëm, e sidomos të atyre që punojnë në organet e judikaturës penale dhe organet e tjera shtetrore që t'i përdorin me sukses njohuritë e fituara në fushën e Krimit të organizuar që kanë të bëjnë me veçoritë juridiko-penale, kriminologjike si dhe ato të parandalimit dhe luftimit të kësaj forme të kriminalitetit, gjithnjë me qëllim të luftimit dhe parandalimit të suksesshëm të tij.
Rezultatet e pritura të nxënies:	Pas përfundimit të studimit të kësaj lënde, studenti do të jetë në gjendje që:

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">1. Të jetë i kompletuar me njohuritë themelore të lëndës së Krimit të organizuar;
2. Të përcjellë dhe krahasojë rezultatet e arritura shkencore në fushën e Krimit të organizuar dhe të përdorë këto rezultate në procesin e luftimit dhe parandalimit të suksesshëm të tij;
3. Të kuptojë dhe përshkruaj me sukses nocionet themelore që kanë të bëjnë me karakteristikat, format, shkaqet dhe masat e mjetet për parandalimin dhe luftimin e krimit të organizuar;
4. Të zbatojë njohuritë dhe rezultatet e shkencës së Krimit të organizuar në praktikën e luftimit dhe parandalimit të suksesshëm të kësaj forme të kriminalitetit.</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="4">Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)</td></tr>
<tr><td>Aktiviteti</td><td>Orë</td><td>Ditë/javë</td><td>Gjithësej</td></tr>
<tr><td>Ligjërata</td><td>2</td><td>15</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Ushtrime teorike/laboratorike</td><td>1</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Punë praktike</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet</td><td>10 min.</td><td>15</td><td>1.5</td></tr>
<tr><td>Ushtrime në teren</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Kollokfiume,seminare</td><td>4</td><td>2</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Detyra të shtëpisë</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)</td><td>3</td><td>15</td><td>45</td></tr>
<tr><td>Përgaditja përfundimtare për provim</td><td>5</td><td>5</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)</td><td>4</td><td>2</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Projektet,prezentimet ,etj</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Totali</td><td></td><td></td><td>136.5 orë</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Metodologjia e mësimëdhënies:</td><td colspan="3">Metodologjia e mësimdhënies do të përfshijë:
-Ligjërata interaktive: - Në pjesën më të madhe të kohës do të organizohen ligjërata interaktive, që d.m.th. se përveç ligjërimit nga ana e</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>mësimdhënësit, kyçen edhe studentët, qoftë duke pyetur apo edhe duke diskutuar dhe këmbyer mendimet e tyre lidhur me çështjet tematike që janë objekt i ligjëratës.
- Punimet seminarike: Studentët do të kenë mundësi të përcaktohen për ndonjë temë apo punim seminarik, ku para fillimit të punës së tyre, atyre u ofrohen udhëzimet elementare lidhur me hartimin e punimeve të tilla, dhe pas përfundimit të tyre ata kanë mundësi të prezantimit para studentëve të tjerë të rezultateve të punimeve të këtilla, ku edhe do të zhvillohen debate lidhur me temat e trajtuara.
- Ndarja në grupe të vogla të studentëve: Do të bëhet përpjekje në aplikimin e punës grupore me studentë, ku ata ndahen në grupe të vogla me qëllim të debatimit dhe kyçjes së këtyre grupeve në trajtimin e temave të ndryshme që do të jenë objekt i ligjërimit.
- Zbatimi i metodave bashkëkohore të ligjërimit: Gjatë punës me studentë do të përdoren metoda dhe teknika të tjera dhe bashkëkohore të ligjërimit të cilat do të jenë në funksion të shpjegimit të problemeve themelore të krimit të organizuar në mënyrë që studentët të kenë mundësi të kyçen pa probleme në nxënien dhe përvetësimin e materies që është objekt trajtimi.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Metodat e vlerësimit:</td><td>Vlerësimi i studentëve bazohet në format e fitimit të pikëve të shprehura në % si vijon:
-Vlerësimi i parë intermediar……………….20%
-Vlerësimi i dytë intermediar…………….....15%
- Punimi seminarik………………………….10%
-Vijimi i rregullt dhe pjesëmarrja aktive….…5%
-Provimi final……………………………….50%
-Totali………………………………….…..100%

Përshkrimi i sistemit të notimit:
<table>
<tr><th>Nota</th><th>ECTS nota</th><th>Pike</th><th>Përkufizimi</th></tr>
<tr><td>10</td><td>A</td><td>91–100 %</td><td>SHKËLQYESHËM- njohuri të shkëlqyeshme me vetëm disa gabime minore</td></tr>
<tr><td>9</td><td>B</td><td>81 – 90 %</td><td>SHUMË MIRË – mbi mesatare standarde,por me disa gabime</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

	8	C	71 – 80 %	**MIRË** – rezultat në përgjithësi i mire me disa gabime që vërehen
	7	D	61 – 70 %	**KËNAQSHËM** – mire, por me mjaft gabime
	6	E	51 – 60 %	**MJAFTON** – rezultatet plotësojnë kriteret minimale
	5*	FX	40 – 50 %	**DOBËT**– kërkohet edhe pak punë nga studenti për të fituar kreditë
	5	F	00 - 39 %	**DOBËT** – kërkohet shumë punë për të fituar kredi

Literatura	
Literatura bazë:	**Rexhep Gashi**, *Krimi i organizuar*, Prishtinë, 2023.
Literatura shtesë:	• Abadinsky, H., *Organized Crime*, Tenth Edition, Wodsworth, Belmont, USA, 2013; • Albanese, J. S., Das, D. K., Verma, A. (eds), *Organized Crime: World Perspectives*, New Jersey, 2003; • Albanese, J. S., *Transnational Crime and the 21st Century (Criminal Enterprise, Corruption and Opportunity)*, Oxford University Press, New York-Oxford, 2011; • Albanese, J. S., *Organized Crime: From the Mob to Transnational Organized Crime*, Seventh Edition, Elsevier Inc., USA, 2015; • Behan, T.: *The Camorra*, London-New York, 1996; • Booth, M., *The Triads: The Growing Global Threat from the Chinese Criminal Societies*, St. Martin's Press, New York,1990; • Bresler, F., *The Chinese Mafia*, New York, 1980; • Бошковић, М. *Транснационални организовани криминалиtet*, Београд, 2003; • Calderoni, F., *Organized Crime Legislation in the European Union: Harmonization and Approximation of Criminal Law, National Legislations and the EU Framework Decision on the Fight Against Organized Crime*, Springer, 2010; • Davis, J. H., *Dinastia e mafias: shkëlqimi dhe rënia e familjes kriminale Gambino*, përkthim

shqip, Tiranë, 2004;

- Devito, C., *The Encyclopedia of International Organized Crime*, New York, 2005;
- Dickie, J., *Cosa Nostra: historia e mafies siciliane (në dy kontinente nga viti 1844)*, përkthim shqip, Besa, Tiranë, 2007;
- Fijnaut, C., Paoli, L. (eds.*)*, *Organised Crime in Europe: Concepts, Patterns and Control Policies in the European Union and Beyond*, Springer, The Netherlands, 2004/2006;
- Gashi, R., *Krimi i jakës së bardhë*, Prishtinë, 2021;
- Gashi, R., *Disa veçori kriminologjike dhe viktimologjike të dhunimeve seksuale gjatë fazës së luftës në Kosovë*. Në E drejta - Law, nr. 1-2, Prishtinë, 2003;
- Gashi, R., *Kontributi i Agjencisë Kosovare kundër korrupsionit në luftimin dhe parandalimin e korrupsionit në Republikën e Kosovës*. Në E drejta - Law, nr.1-4, Prishtinë, 2009;
- Gashi, R., *Parandalimi dhe luftimi i krimit të organizuar sipas legjislacionit penal të Kosovës.* Në E drejta - Law, nr.2, Prishtinë, 2010;
- Gashi, R., *Trafikimi me njerëz në Kosovë në periudhën e pasluftës*. Në E drejta – Law, nr. 3-4, Prishtinë, 2011;
- Gashi, R., *Trafikimi i fëmijëve: Aspekte juridiko-penale, kriminologjike dhe viktimologjike.* Në Studime Shoqërore 9, Akademia e Shkencave dhe e Arteve e Kosovës, Prishtinë, 2023;
- Gambetta, D., *The Sicilian Mafia: The Business of Private Protection*, Harward University Press, Cambridge-Massachusetts-London, 1993;
- Halili, R., *Kriminologjia*, Prishtinë, 2016;
- Hauck, P., Peterke, S. (eds.), *International Law and Transnational Organized Crime,* Oxford

	University Press, 2016; • Hess, H., *Mafia & Mafiosi: Origin, Power and Myth,* New York University Press, Washington Square, New York, 1998; • Hill, P. B. E., *The Japanese Mafia (Yakuza, Law, and the State),* Oxford University Press, 2003. • Ignjatović, Đ., Škulić, M., *Organizovani kriminalitet*, Drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje, Beograd, 2012; • Latifi, V., Demolli, H., *Kriminalistika – zbulimi dhe të provuarit e krimit*, Prishtinë, 2019; • Lyman, M. D., Potter, G. W., *Organized Crime*, Fifth Edition, Prentice Hall, Pearson, USA, 2011; • Paoli, L. (ed.), *The Oxford Handbook of Organized Crime*, Oxford University Press, 2014; • Salihu, I., Zhitija, H., Hasani, F., *Komentari i Kodit Penal të Republikës së Kosovës*, Botimi I, Prishtinë, 2014; • Salihu, I., *E drejta penale, pjesa e posaçme*, Prishtinë, 2021; • Shanty, F. G. (ed.), *Organized Crime: From Trafficking to Terrorism*, Volume one, ABC-CLIO, Inc. Santa Barbara, California, 2008; • Sifakis, C., *The Mafia Encyclopedia*, Third Edition, New York, 2005; • Varese, F., *The Russian Mafia: Private Protection in a New Market Economy*, Oxford University Press, 2001; • Wang, P., *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra - legal Protection*, Oxford University Press, United Kingdom, 2017; • *Kodi Penal i Republikës së Kosovës.* Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës nr. 2, 14 janar, 2019; • *Kodi i Procedurës Penale*. Gazeta Zyrtare të

	Republikës së Kosovës nr. 24, 17 gusht 2022; • *Ligji për deklarimin, prejardhjen dhe kontrollin e pasurisë dhe të dhuratave.* Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.21, 10 gusht 2022; • *Ligji për parandalimin dhe luftimin e trafikimit me njerëz dhe mbrojtjen e viktimave të trafikimit*. Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.34, 4 shtator 2013; • *Ligji për parandalimin e pastrimit të parave dhe luftimin e financimit të terrorizmit.* Gazeta Zyrtare të Republikës së Kosovës nr.18, 15 qershor 2016. • *Ligji për Agjencinë për parandalimin e korrupsionit.* Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.19, 21 korrik, 2022; • *United Nations Convention against Transnational Organized Crime,* General Assembly resolution 55/25 of 15 November 2000;

Plani i dizejnuar i mësimit:	
Java	**Ligjerata që do të zhvillohet**
Java e parë:	-Kuptimi dhe lënda e studimit të krimit të organizuar -Përkufizimi i krimit të organizuar dhe i grupit të organizuar kriminal -Veçoritë (atributet) e krimit të organizuar dhe të grupit të organizuar kriminal -Kategoritë (format) tipike të sjelljeve të organizuara kriminale -Raporti i krimit të organizuar me disa forma të tjera të kriminalitetit
Java e dytë:	-Teoritë mbi krimin e organizuar -Teoria e anomisë -Teoria e asociacionit diferencial -Teoria e dezorganizimit shoqëror -Teoria e konflikteve dhe dallimeve kulturore -Teoria e papërshtatshmërisë -Teoria e konspiracionit të huaj -Teoria e zgjedhjes racionale
***Java e tretë*:**	-Organizatat kriminale në shoqërinë bashkëkohore -Organizatat kriminale në Shtetet e Bashkuara të Amerikës

	-Historiku i shkurtër i krimit të organizuar në ShBA dhe paraqitja e "Dorës së zezë" -Periudha e prohibicionit dhe aktiviteti kriminal i Al Capones -"Cosa Nostra" amerikane -Paraqitja dhe shtruktura organizative e "Cosa Nostras" -"Familja" kriminale Gambino dhe aktiviteti i saj kriminal -Aktivitetet kriminale të "Cosa Nostras" -Luftimi dhe parandalimi i aktiviteteve kriminale të "Cosa Nostras"
Java e katërt:	-Organizatat kriminale në Itali -Mafia siciliane -"Ndrangheta" -"Camorra"
Java e pestë:	-"Sacra Corona Unita" -"Stidda" -"Yakuza" japoneze -"Triada" kineze
***Java e gjashtë*:**	-Narkokartelet kolumbiane -Karteli "Medelin" (Medellin Cartel) -Karteli "Kali" (Cali Cartel) -Mafia ruse
Java e shtatë:	-Format e manifestimit të krimit të organizuar -Kontrabanda e narkotikëve -Vlerësimi i parë intermediar
Java e tetë:	-Trafikimi i qenieve njerëzore -Kontrabanda e armëve, e municionit dhe e materialeve nukleare
Java e nëntë:	-Kontrabanda e mallrave -Kontrabanda me emigrantë -Tregtia ilegale me vepra të artit dhe të kulturës nacionale
Java e dhjetë:	-Krimit kundër ambientit -Prostitucioni dhe pornografia -Korrupsioni
***Java e njëmbëdhjetë*:**	-Pastrimi i parave -Reketizmi
***Java e dymbëdhjetë*:**	Faktorët e krimit të organizuar -Krizat dhe depresionet ekonomike

	-Globalizimi dhe tranzicioni -Rrethanat dhe konfliktet shoqërore-politike -Emigrimi i popullësisë -Lufta dhe rrethanat e saj -Mjetet e informimit masiv-masmedia -Familja dhe rrethanat familjare -Disa faktorë sociopatologjikë -Disa faktorë të brendshëm apo subjektivë
***Java e trembëdhjetë*:**	Instrumentet ndërkombëtare në fushën e luftimit dhe parandalimit të krimit të organizuar
Java e katërmbëdhjetë:	Legjislacioni i Kosovës në fushën e luftimit dhe parandalimit të krimit të organizuar
Java e pesëmbëdhjetë:	-Vlerësimi i dytë intermediar

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
Studentët gjatë procesit të mësimit, provimeve, por edhe gjatë pranisë së tyre në fakultet duhet pasur kujdes që: - të respektojnë mësimëdhënësin dhe personelin joakademik të universitetit; - mos të pengojnë procesin mësimor; - të dëgjojnë me kujdes si mësimëdhënësit ashtu edhe kolegët e tyre; - mos të përdorin ushqim, pije, goma përtypëse në sallë të mësimit; - mos të përdorin telefonat mobil në salle të mësimit; - të hyjnë me kohë në sallë të mësimit; - mos të kopjojnë gjatë provimit dhe testimeve të tjera**.**